

Tlačová správa

**SPOMIENKOVÉ STRETNUTIE PRI PRÍLEŽITOSTI DŇA SLOVENSKÉHO VOJENSKÉHO LETECTVA
A 50. VÝROČIA ZALOŽENIA VYSOKEJ VOJENSKEJ LETECKEJ ŠKOLY SNP V KOŠICIACH****A****UVEDENIE REŠTAUROVANÉHO LIETADLA L-39V**

Termín: 14. september 2023 o 13.00 hod.

Usporiadatelia: Slovenské technické múzeum a Zväz letcov Slovenska

Miesto konania: STM-Múzeum letectva v Košiciach, Letisko Košice, 041 75 Košice

Zväz letcov Slovenska v spolupráci so Slovenským technickým múzeom organizuje Spomienkové stretnutie pri príležitosti Dňa slovenského vojenského letectva a 50. výročia založenia Vysokej vojenskej leteckej školy SNP v Košiciach. Cieľom uvedeného spomienkového stretnutia je pripomenúť si dátum 17. september ako Deň slovenského vojenského letectva.

„Pripomínanie si 17. septembra ako pamätného dňa príslušníkmi vzdušných síl, ako aj bývalými príslušníkmi vojenského letectva, sa stalo dôstojným uznaním zásluh a hrdinstva československých letcov, ktorí bojovali proti fašizmu a za oslobodenie svojej vlasti bez rozdielu, či boli príslušníkmi domáceho alebo zahraničného odboja. Zlaté písmená do nej zapísal 1. československý samostatný stíhací letecký pluk pod velením škpt. Františka FAJTLA. Tento letecký pluk poskytoval povstaleckým vojskám a partizánom cennú leteckú podporu až do 25. októbra 1944, keď sa na zostávajúcich lietadlách organizovane presunul na územie oslobodené sovietskou Červenou armádou,“ spomenul predseda Zväzu letcov Slovenska, plk. v. v. prof. Ing. Miroslav Grega, CSc.

Stretnutím si Zväz letcov Slovenska chce pripomenúť aj 50. výročie vzniku významnej, dnes už bývalej, vojenskej leteckej vysokoškolskej inštitúcie – **Vysokej vojenskej leteckej školy SNP**, ktorá vyše 30 rokov pripravovala leteckých inžinierov, pilotov a letecký technický personál nielen v rámci Československa, ale aj pre zahraničných partnerov z Európy, Ameriky, Afriky a Ázie.

„Jej hlavným poslaním ako centra vysokoškolskej prípravy príslušníkov letectva bolo zo začiatku prioritne pripravovať vojenský letecký personál. Významné výsledky dosiahla táto inštitúcia aj na poli vedy a výskumu. Počas svojej existencie upevnila a šírila dobré meno celosvetovo známej „košickej leteckej školy“, ktorú absolvovalo vyše 4300 absolventov. Vzišli z nej vynikajúci vojenský piloti a technici. Medzi jej absolventov patria nielen všetci doterajší hlavní funkcionári slovenského vojenského letectva, ale aj prvý slovenský kozmonaut brig. gen. v. v. Ing. Ivan Bella a jeho náhradník plk. v. v. Ing. Michal Fulier,“ dodal Miroslav Grega.

Symbolickým bodom programu je **prvé verejné predstavenie výsledkov reštaurovania lietadla Aero L-39V**, ktoré v zbierkovom fonde uchováva VHÚ-Vojenské historické múzeum Piešťany a jeho komplexné odborné reštaurovanie realizovalo STM-Múzeum letectva v Košiciach. Dané lietadlo bolo vyrobené v závode Aero Vodochody dňa 4. novembra 1976 ako špeciálna modifikácia lietadla L-39C a slúžilo pre výcvik strelieb na vzdušný cieľ. Ide o jedno z ôsmich lietadiel verzie L-39V

Tlačová správa

vyrobené pre vojenské letectvo Československej ľudovej armády. V mimoriadnom príbehu tohto výnimočného zbierkového predmetu sa striedajú aj spomienky na mimoriadnu akrobatickú skupinu Biele Albatrosy, v rámci ktorej lietadlo žalo úspechy po celom svete, s viacerými napínavými chvíľami pilotov v kokpíte, až po poslednú nehodu v roku 2018 vtedy už „uzemneného“ lietadla v Malackách.

„V tejto sezóne odovzdávame verejnosti v rámci expozícií STM-Múzea letectva v Košiciach v poradí už druhé výnimočné dielo. Je pre nás ctou a mimoriadnym potešením prezentovať v našom múzeu ďalší výnimočný stroj československého letectva. Do náročného komplexného reštaurovania sa zapojili a mimoriadne pomohli aj Letecké opravovne Trenčín, Stredná odborná škola letecko-technická Trenčín, Letecké múzeum v Kunoviciach. Osobitne si vážime participáciu Leteckých opravovní Malešice-Praha a nezištný dar náhradných dielov, ktoré už nebolo možné reštaurovať. Finančne výrazne pomohla i zbierka v rámci Medzinárodných leteckých dní SIAF v roku 2020 zrealizovaná Slovenskou leteckou agentúrou. Vďaka všetkým zainteresovaným si reštaurované lietadlo L-39V návštevníci STM-Múzea letectva v Košiciach môžu od 14. 9. 2023 prezrieť vo výstavnej inštalácii „Zlatý vek československého letectva,“ povedala Zuzana Šullová, generálna riaditeľka Slovenského technického múzea.

Miroslav Hájek, riaditeľ STM-Múzea letectva v Košiciach dopĺňa: **„V priebehu 5 rokov STM-Múzeum letectva v Košiciach zrealizovalo vo vlastnej réžii množstvo konzervátorských a reštaurátorských prác. V prípade L-39 V však ide o lietadlo, ktorého správcom nie je Slovenské technické múzeum. Je to dôkaz, a zároveň silný odkaz i pre verejnosť, že v spoločnej snahe uchovania kultúrneho dedičstva nemôžu a nie sú prekážkou rozdielni zriaďovatelia, či rozdielne priority. Osobitne si vážime aj participáciu a zanosť mladých ľudí, v tomto prípade študentov Leteckej fakulty Technickej univerzity v Košiciach, ktorí na ošetrovaní lietadla pod vedením reštaurátora STM Alojza Šiveckého odpracovali množstvo hodín.“**

Viac info: <https://stm-ke.sk/sk/aktualne/spomienkove-stretnutie/detail/276>

Ďakujeme za mediálnu podporu a tešíme sa na Vás!

STM-Múzeum letectva v Košiciach bolo prvýkrát sprístupnené verejnosti 23. augusta 2002, dnes na ploche vyše 20 000 m² prezentuje 500 unikátnych exponátov, ktoré približujú históriu letectva, vývoja lietadiel, leteckých motorov a prístrojovej techniky od počiatkov lietania až po nedávnu minulosť. Zbierka letectva a leteckej techniky spravovaná Slovenským technickým múzeom aktuálne obsahuje takmer 1 500 zbierkových predmetov. Múzeum letectva prezentuje návštevníkom viaceré expozície: Počiatky letectva do roku 1945, Vývoj letectva po roku 1945, Letecká prístrojová technika, Letecké konštrukcie, Galéria lietadiel, Expozícia cestnej dopravy I. a Expozícia cestnej dopravy II.